

cm
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29

Det här verket har digitaliseringen vid Göteborgs universitetsbibliotek.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.

All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.

This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

exemplor. Quadragesimali noviter addito &c. Antonii Louii Enneadis, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11. 2 hand. Itinerarium Germaniae Auctore Martino Zeilero. D. Martini Lutheri samliche Schriften, 1, 3, 4 Theil. Wittenberg 1550. Postilla oder auslegung der Sontags Evangelien, und anderer Fest der allgemeinen Kirchen das ganze Jahr, geschrieben durch den gelehrten Herrn Gregorium Zarnowha, 3 Tom, 1587. Dito durch D. Tilemannum Hesquinum zu Helmstadt, 1580. Nathanaelis Tilenii Postilla, Leipzig 1613. Platonis Athen. opera, Basilea 1561. Uller des heiligen Romischen Reichs gehaltener Reichstags Ordnung ic. Mayns 1607. Böhmische Landordnung ic. Frankfurt am Main 1604. Polybius Historia, 1530. Flavii Josephii Hebraei antiquitatum Judaicarum Libri XX. interprete Ruffino 1534. Opera Philosoph. omnia P. Rami, & Scholarum Grammaticarum Libri XX. Petri de la Walle Reisebeschreibung in die Orientalische Länder, 4 Theil, Genf 1674. Leben Carl des zwölften, Königs in Schweden, mit Münzen und Kupfern, 1, 2, 3 Theil, Hamburg 1745. På Neubel Addressen finnes fram. Kyrkohedens uti St. Catharina församling i Stockholm, Magister And. Balds betraktelser öfver alla Sön- och Högtidssdagars Evangelier.

En uti fullkomligt stånd, och merendels ny försedd stadsvagn, med stång och stång-schlar samt tömmar, finnes til köps; underrättelse härom fås hos Herr Capitainen och Riddaren Hestello.

Nyligen infinna Westphaliska stinkor finnes til köps; hvarom underrättelse på Bottryckeriet lemnas.

Emellan Kyrkogatan vid Källaren Tre Remare och Wallgatan i hörnet vid Magasins-gatan, eller Herrar Hans & Jacob Buschs bakgård, är et angelägit Transykt brev tillika med en Plat sedel, som var ihopväcklad med brevvet, för en årlig man, i förleden weka förfömmitt; den som sättna upphirrat, gbre så väl och gifwe det tillämma här på Bottryckeriet, eller hos Herrar Hans & Jacob Busch; Plat sedeln afslates gerna, til tactsamhet för bekväret och årligheten.

N:o 31.

Götheborgska Secho-bladet.

Torsdagen, den 1 Augusti, 1765.

Vårda Nyheter.

Stockholm. Nyligen har Svenske Mercurius för Maji månad lemnat pressen, och förfar Herr Kongl. Bibliothekarien Gödrwell uti des vanliga sed, at utbreda sund sinak, och göra witterhet mera känd ibland landsmännerne. Som denna täcka månads-skrift går emellan alts för få händer i dessa landsändar, twifwelsutan efters man ej lärer så särdeles hafwa sig inrätnings egenskaper bekanta; wil jag försöka med några få ställen därutur, eftersom de först komma för ögonen under det jag blådrar.

Jag wil, säger Hr. G. hådanester införa en ny artikel i den Svenske Mercurus, under namn af Bibliographia Svio-Gothica, som skal innehålla en Historie, och stundom Critik, Forteckning på alla de böcker och skrifter, som från 1765 års början utkomma i Sverige, eller af Svenskar utgivwas utomlands, eller af Utlämningar om Svenska saker författas *.

h h

Uti

* Var Mercurius blir således alt mer och mer intressant för Ds och Esterkommande.

Uti reciten af Anninnesse-talet öfwer Theolog. Profess. i Upsala Hr. Doctor Nils Wallerius, står vid slutet: Han såg wördig ut, war djupsinnig, af et alswarsamt väsende, och ägde et sinne, som tog hastigt eld. Han stref flitigt, doch war Fris-arten dels hög, dels något mörk. Til slut stridde han emot en Michaelis och en Forskål. Hade han lefvat 50 år förut, eller uti en mera scholastisk tid; hade ock hans minne varit ånnu åro-fullare.

Hr. Mauwillon, Professor i Brunswik, har på Franska författat en historia om Konung Gustaf Adolph, huswudsakeligen efter Hr. Hof-Rådet Arckenholz handskrifna samlingsar, och är densamma trykd i Amsterdam år 1764. En historia om en sådan Swensk Konung bör väl aldrininst sättnas på vårt språk, hvars före Hr. G. hels föresatt sig at därav göra en Swensk uppsala, doch så at flera ställen, som tarfwa granskning, åndras, rättas och under sin tid föras, ja hela stycken här finnas tilllagde, som undgått Mauwillons uppmärksamhet. Förste delen är redan i år utgivven hos Nyström och Stolpe; 21 ark i 4to, och går till året 1617. Hr. G. håller den unge Konungens beskrifna kärleks-handel med Fröken Ebba Brahe för en digt, och anförer utomdes, som sagt är, åtskilligt både emot och utom Mauwillon. Den andre delen loswas os med första.

Då Hr. G. omtalar den prä dikta n, som framst.
Prosten

Prosten Nils Grubb hållet i Stockholm 1723 och nu först är trykd hos Dir. L. Salvius, 68 sidor i 8vo; gör han til slut denna anmärkning: Man nen beskyttes, i sin tid, för en stark Pietist. Nu utgivwas hans gudeliga arbeten. Hans ben grön-ka i grafven, medan så mångas förmultna, innan de väl föras i jorden.

På Hr. Excell. Riks-Rådet m. m. Hr. Gref Lövenhjelms upmuntran har Öconomia Adj. i Upsala Hr. Emanuel Ekman i år utgivvet första delen af en Geographisk och Öconomisk beskr. under titel: Värmeland i sit ämne och i sin uppodling. Upsala, 423 sidor i 8vo. Författaren vidrörer icke Landets Natural-historia, såsom den, på gifwen wirk af samme högstnämde Herrre, utarbetas af Lectorn vid Kengl. Gymnasium i Carlstad, Hr. Magister Sven Ullgrund.

Professor Kennicott i Oxford vinner ju längre, des flera samlingsar af olika läse-arter til Hebreiske Bibeln. Hr. G. har redan för detta i sin Mercurius låtet os weta, hwad makalösa hjelpemedel Kennicott bemödat sig at bruка, til et så stort ändamål, och åsven at de Bibliske handskrifter, som framledne Professorerne von Haven och Forskål ifrån Egypten hemvänt til Dansta Hofswet, blifvit upplätna til en jämförelse, som syftar dit hän. Nu gifwer Hr. G. vid handen, at sådant ster och med 12 handskrifter, dem Ambrosianska Bibliotheket i Mäsländ förvarar; at Rom, Turin, Wien, Dresden och Bern likaledes

des öpnat sina förråd, til at understödja en Kennicot, som desutan väntar sig märkeliga biträden ifrån Madrid och Aleppo. Man hoppas, at inom år 1760 få se början af Kennicotske Biblen*.

Den af Wetenskaps Sällskapet i Harlem förledet är uppgifne frågan: Huru man bör leda et barns förstånd och hjerta, at det med tiden blifwer en nyttig och lyckelig människja? har blifwet häft besvarad af Hr. Profess. Formey i Berlin, som således vunnit priset.

Om Göttingen Skrifwer Hr. G. at de ledige Theologial professionerne därstades åteligen åto besatte, hvarom, i anseende til wissa utspridda meningar på denna Academien räkning, gått hvarjehanda ogent tal, kan hånda til en del up-

runnet

* I almänhet at säga, kan ej vara mer underligt, at til G. T. Hebreiske tert sådane varianter förfallet, en det är otvifveligt om N. T. Grekiske, då man ögnar på hwad Mill och Weststein i den delen kommet til wäga, fastän det är satt, at desse Månu undertiden waret altför granska, och skundom slumrat: se J. D. Michaelis Cire in vers. Syriac. Act. Apostol. Göttingen 1755. Hallensista upplagan af Hebreiske Bibelen meddelar många varianter, mest likväxande accenter och vocaler. Sjelfwe de gamla Judar hafwa samlat varias lectiones: tv hwad annat är väl til största delen deras קרי och קרי?

Sundom hafwa Massoretherne blott welat utfatta mer årbara ord, efter deras tanke, uti bränden, såsom i Sam. 5: 7, 9, 12. och et par gånger i 2 Kon. B. 18: 27. Jes. 36: 12.

rummet af den afund, som de andra lärhusen i Tyskland båra til det florerande Göttingen*.

Jag får denna gång icke rum för flera artiklar ur Mercurius, och önskar snarft få se Hr. Rongl. Bibliothekariens arbete för Junius. G.

Dito. Hår utkonuner nu en oändlig hop med skrifter, dels i hushåls- och dels i politiskt ämne. Bland annat är mycket skrifwer både mot och för det bekanta product-placetet. Motsskriften är längesedan uptagen: wederläggningar därav är redan til antalet twånni i mina händer, och däribland en helt ironist: ur hvilken jag denna gången läner några utlåtelser. Det wärsta, product-placetet har gjort, är, at salt-priset blifwet därigenom stegrat. Öfver denna dyhet kan ej föras altför bitter klagan: detta är hans ömaste ögnamärke: detta intager det mesta af Kristen: all annan skadelig werkan, som detta placat tillägges, följer med för ro skul. Man gör sig försäkrad, at om salt erhölls för så lått pris, som Auctor åstundar, singe product-placetet ligga under sit gamla dam gömdt och begrasvet.

Hwad lärer man mer af detta roliga pappersark, om icke det, at saltet i sednare hälften af förslutne hundratal kostat osj åtminstone 3 Niksd. tunnan, fast aldrig öfwer 18 Dal. Kmt? ty coursen war den tiden mellan 18 och 22 Mark.

Hh 3

Man

* En annan gång, wil man här i Weckobladet utföra ordsaker, hvarföre Göttingen framför så många andra Universiteter vunnit inom så kort tid et sådant företräde.

Man finner och med håpen förundran, at, då Lybeckarne satte osz lagar, kostade saltet 24 Daler, som då woro like med 24 Tycka Specie Riksdalar, samt at en tunna salt och et Steppund körper woro för Sverige den tiden waror af lika värde.

Här hörjar Författaren sit bitande löge. „Huru illa och osöfigtigt, heter det, handlade icke den store Gustaf med sine undersatare, som afstuddade Lybecka olet, och lade därigenom grunden til vår utwidgade sjöfart, en moder til product-Placatet? Det hade ju waret mycket bätre, om de Svenske fåtta vara saltbårare för en Lybeckare, Holländare och Ångelsman, än at betala saltet dyrt, &c. Hwars före behöfde Sverige upphålla sig til en sjömagt, och fördenkul utwidga sin sjöfart och handel?

„Fast Dannemark gjort et så därdragtigt steg, hade wi bordt icke låta därav förleda osz: ty om wi af Daniken blifvret oroade på våra kuster, hade våre Utländste handels-männer väl försvarat dem; och om det icke stedit, hade wi ju kunnat updraga en Chinesisk mur runt omkring alla våra stränder. Denna lilla möda hade ju et godt saltpris väl förtjent.

„Således har saltets dyrhet lärde osz, huru sädlig all på sjöfart och handel systande förtatning waret för Riket, och at wi hade bort lemnna en så soga betydande sak, som handel och sjöfart är, i Utlänningens händer, samt hålla osz allena vid Landtbruket, på hwars afkomster wi då kunnat sätta,

sätta, hwad pris wi welat, åfven som på Utlänningens salt, sedan han det osz tilsordt; och fastän han icke welat taga vår spammemål, eller icke welat, eller kunnat föra något salt til osz; hade vi väl åndå kunnat afslatta spammemålen, och läffa osz salt, oagtadt wi hade hwarken skepp eller fundskap om handeln.

Korta Stads-nyheter.

Götheborgsta Werel-priset.

Onsdagen, den 31 Julii.

London	- -	97 $\frac{1}{2}$	- -	Dal. R:mt.
Amsterdam	-	88	- -	M:t R:mt.
Hamburg	-	92	- -	M:t R:mt.

Den 30 Julii lopp et skepp af stapeLEN, 150 svåra laster stort, och het Vincent.

Inkomne åro Skepparne Jacob Westerberg ifrån Bordeaux med vin och brännvin, Duncan Ferguson ifr. Belfast med barlast och smör, Gerrit Janssen Senior ifr. Husum med barlast och litet spammemål, Gunnar Schale ifr. Bordeaux med vin och brännvin, James Nimmie ifr. Teversås med barlast, Widgott Stonehouse ifr. London med dito, William Hutchison ifr. Hull med kalksten, och James Patrick ifr. Dundie med barlast.

Utgångne åro Skepparne Engelb. Giædda til Island, John Crawford til Glasgow, Gerrit Janssen til Husum, alle med Järn och bräder samt litet sill.

Små Kyrko-tidningar.

Den 17 Julii dog Kyrkoherden uti Synnerby i Skara Stift, Hr. Magister Georg Bänge, af wattusot.

I Domkyrko-Församlingen åro ifrån den 24 til den 30 Julii födde i gosse- och 2 flicko-barn, af hvilka det ena war vägta. Wigde Skräddaren på Kongs-Ladugården Lars Hallberg, samt Maria Catharina Virgman. Döde trene barn af tröst, slag och okänd barnsuka.

I Kronhus-Församlingen födde 3 barn. Döde Tull-Inspectorens Herr J. Ekermans Fru, Maria Bagge 52 år, 11 månader och 12 dagar gammal, af slag. Handflangaren, Hans Wenersten, 26 år och 9 månader gammal, af invärtes fallbrand.

Kundgörelser.

Nyligen inkommet extra godt Test sinör finnes hos Herr Peter Lamberg til köps uti fjärdingar mot billigaste pris.

Uti Haga på Tullportsgatan hos Madame Ström föddt är til salu en slink och färdig reservagn, ejwen bruklig til arbete; priset nämnes på sigruma-ställe.

Utkaledes på samma ställe upplatas nästkommande Michaelis för et hushåld, uti öfva wänningen, de där besitteliga rum; echo dem åstundar, kan dem därtill des bese, och om hyran accordera.

En studerande person, som äger tilräckelig insigt uti Bransjö och Tysta språken, samte flera vid informazionen nödiga språken, åstundar condition anstingen har i staden, eller nar in til, på landet. Skulle heberlig lön gifwas; kan han ejwen underwisa uti ritkonsten; en både nogsam och myttig öfning. Underrättelsen öfver på Boktryckeriet.

En liten brun hund med hvit fläck, likt et C, i panan, är bortkommen; den som samma wil återställa, får däröm vidare underrättelse, och skal för des besvär tacksamlig blifwa försyld.

Rättelse.

Uti Weekbladet N:o 27, sid. 225, sista raden, finns ei betydande tryckfel. Där står Frimurares samfälta löjen: bör läsas lösen, enligt ord och sammanhang.

N:o 32.

Götheborgska Weekbladet.

Torsdagen, den 8 Augusti, 1765.

Swenskt efterdöme, eller berättelse om Walda Prestegård, och Krono-Skatte-Hemanet Fridricslund*.

Walda Prestegård är bekant; och ligger på en högd, ungefärligen en tredjedels mil ifrån Kongsbacka. Han tilträddes af Hr. Kyrkoherden Hjortberg år 1754, nedruten til man- och ladugård.

Pastor åtog sig, at å mno upbygga hela manhus-bhgnaden, och at laga uthusen; hvar til Han af församlingarne i Walda och Släp undfick ej mer än 900 Dal. S:mt; althå måtte Han tillägt ej litet af egena penningar, på en så skoglös ort.

Manhus-bhgnaden består af 13 rum, förutan 2 for-

ti

* Sedan jag under flera små resor roat mina sinnen hos Kyrkoherden i Walda, Hr. Magister Gust. Fr. Hjortberg, och blifvet altid en hop rya anläggningar warse; kan jag nu förnuja både min och det almännas håg, at uti dessa papper se vår Hushållares anfälter til någon del astagne. Beskrifning om Pastoratet torde framdeles erhållas.